

Etelä-Karjala-ohjelma 2026-2029 ja sen ympäristöselostus

Johdanto

Etelä-Karjalan liitto kutsuu jakamaan näkemyksenne Etelä-Karjala-ohjelmasta 2026-2029 ja sen ympäristöselostuksesta.

Ohjelmaa on valmisteltu Etelä-Karjalan liiton koordinoimana laajassa yhteistyössä eri viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Kokonaisuus sisältää

- maakunnan pitkän aikavälin strategiset linjaukset (visio 2040),
- maakuntaohjelman tavoitteet (strategiset valinnat 2026-2029), sekä
- EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanon edellyttämän älykkään erikoistumisen strategian (innovaatiostrategia 2026-2029).

Ohjelmasta on tehty ympäristövaikutusten arviointi, joka on koottu ympäristöselostukseen.

Etelä-Karjala-ohjelmaan 2026-2029 kirjataan keskeisimmät koko maakunnan kehittämistä ohjaavat tarpeet ja toimet, joihin tarvitaan maakunnallista tai laajempaa yhteistyötä. Tarkempaa toimeenpanoa ohjaavat ja yksityiskohtaisia tavoitteita asettavat erilaiset temaattiset strategiat sekä ohjelmat, joita eri toimijat laativat.

Lausuntopalaute huomioidaan ohjelman viimeistelyssä päätöksentekoa varten.

Etelä-Karjala-ohjelman 2026-2029 hyväksyy maakuntavaltuusto vuoden 2025 aikana.

Tausta

Etelä-Karjala-ohjelmaa on valmisteltu laajassa maakunnallisessa yhteistyössä vuosien 2024 ja 2025 aikana. Valmistelua on tehty sekä erillisten tilaisuuksien ja kyselyjen puitteissa että monien temaattisten verkostojen parissa. Maakuntaohjelmatyötä ohjaavat laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (ns. ALKE-laki, 756/2021) sekä pitkän aikavälin tavoitteiden osalta maankäyttö- ja rakennuslaki. Älykäs erikoistuminen on alue- ja rakennepolitiikan varojen hallinnoinnin mahdollistava edellytys. Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut valmistelusta tarkempaa ohjeistusta syksyllä 2024.

Maakuntahallitus on 22.9.2025 hyväksynyt ohjelman sekä sen ympäristöselostuksen asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Aiemmasta valmistelusta löytyy tietoa ohjelman valmistelusivustolta, johon on linkki lausuntopyynnössä.

Vuoteen 2040 tähtäävä pitkän aikavälin visio toimii pohjana sekä maakuntaohjelmatyölle että maakuntakaavoitukselle. Maakuntaohjelma on keskipitkän aikavälin aluekehitysohjelma, jossa esitetään maakunnan erityispiirteisiin ja mahdollisuuksiin perustuvat alueen kehittämisen tavoitteet vuosille 2026–2029. Maakunnan alueella toimivien viranomaisten tulee ottaa toiminnassaan huomioon maakuntaohjelma ja edistää sen toteuttamista. Maakuntaohjelmalla ohjataan maakuntaan osoitettujen alue- ja rakennepolitiikan varojen käyttöä.

Maakuntaohjelma on viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukainen ympäristöarviointia edellyttävä ohjelma. Etelä-Karjala-ohjelman 2026–2029 ympäristövaikutusten arviointi on koottu ympäristöselostukseen, joka sisältää mm. maakuntaohjelman toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin sekä osallistumisen ja vuorovaikutuksen koonnin ohjelman laadinnan ajalta. Vaikutusten arviointia on tehty läpi ohjelman laadinnan valmistelijoiden toimesta sekä Etelä-Karjalan suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arvioinnin työryhmän (SOVA-ryhmä) kokouksissa.

Tavoitteet

Etelä-Karjalan-ohjelmaan sisältyvä visio 2040 on, että olemme maakuntana kansainvälisesti osaava, yhteisöllisesti rajalla ja saavutettavasti Saimaalla. Visiolauseemme "Muutamme tarinan suunnan" kiteyttää kehittämisen periaatteen ja kasvuhaasteemme. Pitkän aikavälin suunnittelu pohjautuu aiempaan Etelä-Karjalan tulevaisuustarkasteluun sekä sitä täydentävään analyysiin. Ohjelmavalmistelussa on myös hyödynnetty kansallisia ja kansainvälisiä analyysejä maakunnan tilanne- ja kehityskuvasta viime vuosina merkittävästi muuttuneessa toimintaympäristössä.

Strategiset valinnat 2026–2029 toimeenpaneuvat pitkän aikavälin visiota ja muodostavat kunnanvaltuustokauden maakuntaohjelman.

- Kansainvälisesti osaava -tavoitetta edistetään panostamalla investointeihin painottaen vihreää siirtymää, osaamiseen ja koulutukseen sekä yrittäjyyteen ja työllisyyteen.
- Yhteisöllisesti rajalla -tavoitetta edistetään kehittämällä kulttuuria ja elämyksiä, panostamalla nuorten hyvinvointiin ja kannustalla muutosvalmiuteen sekä varautumiseen.
- Saavutettavasti Saimaalla -tavoitetta edistetään luomalla hyvinvointia luonnosta ja luonnolle, kehittämällä raideliikennettä sekä digitaalista saavutettavuutta..

Näihin valintoihin kohdentuvilla toimilla halutaan edistää Etelä-Karjalan elinvoimaa huomioiden kansainvälisyys, kestävyys ja kokonaisturvallisuus läpileikkaavasti. Jokaiseen valintaan kytkeytyy lyhyt ohjelmakuvaus ja kärkihanke, joka ilmentää ajankohtaista kehittämiskokonaisuutta. Kärkihankkeiden edistämiseksi tehdään maakunnallista, yliaalueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä.

Innovaatiostrategiaan 2026–2029 sisältyvät tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) -tavoitteet nojautuvat Etelä-Karjalan perinteisiin vahvuuksiin (puhtaat energiaratkaisut, teollinen bio- ja kiertotalous) ja avaavat myös mahdollisuuksia uusille, ajankohtaisille avauksille (kokonaisturvallisuus). Etelä-Karjala profiloituu vaikuttavuutta tavoittelevana TKI-maakuntana, jossa innovoimme kestävä ja turvallisen kasvun ratkaisuja. Läpileikkaavina teemoina ovat kasvuyrittäjyys ja digivoima.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään toimittamaan ensisijaisesti lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta. Mikäli haluatte toimittaa lausuntonne sähköpostitse osoite on kirjaamo@ekarjala.fi ja pyydämme noudattamaan lausunnossa samaa rakennetta kuin lausuntopalvelussa.

Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne näkyvät lausuntopalvelu.fi -palvelussa. Lausuntopalautetta saatetaan käsitellä tekoälyavusteisesti.

Aikataulu

Asiakirjat ovat nähtävillä 25.9.-27.10.2025.

Etelä-Karjalan liitto pyytää jättämään lausunnon **viimeistään maanantaina 27.10.2025**.

Järjestämme lausuntoinfon 6.10.2025 klo 15-16 verkkoyhteydellä.

Tarkemmat tiedot ja ilmouttautumislinkki julkaistaan Etelä-Karjalan liiton verkkosivuilla.

Valmistelijat

Tarvittaessa lisätietoja antaa Etelä-Karjalan liiton aluekehityspäällikkö Laura Peuhkuri laura.peuhkuri@ekarjala.fi tai 040 631 5070.

Linkit

<https://liitto.ekarjala.fi/maakuntasuunnittelu/aluekehittaminen/etela-karjalan-maakuntaohjelma-2026-2029/> - Etelä-Karjala-ohjelman 2026-2029 valmistelusivusto

Liitteet:

[EKO 2026-2029 luonnos MH 220925 lausunnoille.pdf](#) - Etelä-Karjala-ohjelma 2026-2029 lausuntoversio

[EKO 2026-2029 ympäristöselostus MH 220925 lausunnoille.pdf](#) - Ympäristöselostus Etelä-Karjala-ohjelma 2026-2029 lausuntoversio

Jakelu:

AKAVA ry
Bioenergia ry
Business Finland
Business Mill (LAB)

EK-liitot
Energiateollisuus ry
Etelä-Karjalan kauppakamari
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Etelä-Karjalan kylät ry
Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metku
Etelä-Karjalan liikunta ja urheilu ry
Etelä-Karjalan martat
Etelä-Karjalan pelastuslaitos
Etelä-Karjalan sosiaali ja terveystyö
Etelä-Karjalan taiteilijaseura
Etelä-Karjalan virkistysaluejärjestö
Etelä-Karjalan yhdistykset
Etelä-Karjalan Yrittäjät
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Fingrid
Gasgrid
Geologian tutkimuskeskus GTK
goSaimaa
Greenreality Network
Heikintalo ry
HUMAK
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Imatra Base Camp
Imatran kaupunki
Imatran seudun kehitysyritys
Imatran seudun ympäristötoimi
Joutsenon kotiseutuyhdistys
Joutsenon opisto
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kaakkois-Suomen rajavartiosto
Kaakkois-Suomen TE-keskus
Kaakon allergia- ja astmayhdistys
Kaakontaide
KIVI ry
Kotiseutuliitto
Kotkaniemi säätiö
KULTA ry
Kymenlaakson liitto
LAB oppilaskunta KOE
LAB-ammattikorkeakoulu
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan nuorisovaltuusto
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi
Laptuote-säätiö sr
Leader Länsi-Saimaa ry
Lemin kunta
Luonnonvarakeskus LUKE

LUT-yliopisto
LUT-yliopiston ylioppilaskunta (LTKY)
Luumäen kunta
Maasotakoulu
Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry
Metsäteollisuus ry
MHY Etelä-Karjala
MHY Kaakko
MHY Mänty-Saimaa
MIELI Etelä-Karjalan mielenterveys ry
MTK Kaakkois-Suomi
Museovirasto
Parikkalan kunta
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pro Agria Etelä-Suomi
Puolustusvoimat / Pääesikunta
Päijät-Hämeen liitto
Rautjärven kunta
Ruokolahden kunta
Saimaan Virta ry
SAK ry
Savitaipaleen kunta
STEP-opisto
STTK ry
Suoma ry
Suomen Erämuseosäätiö sr
Suomen luonnonsuojeluliitto Etelä-Karjala ry
Suomen metsäkeskus
Suomen vetylaakso ry
Suomen ympäristökeskus SYKE
TAIKE
Taipalsaaren kunta
Teknologiateollisuus ry
Traficom
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö, Alue-osasto
Uudenmaan liitto
Varsinais-Suomen liitto
VR
Väylävirasto
XAMK

Lausunnonantajan lausunto

Yleispalaute Etelä-Karjala-ohjelmasta 2026-2029

Yleispalaute Etelä-Karjala-ohjelman ympäristöselostuksesta

Tarkempi palaute ohjelmasta

Luku 4 Etelä-Karjalan visio 2040 ja polkuja eteenpäin

Luku 5 Strategiset valinnat 2026-2029 (maakuntaohjelman kehittämistavoitteet)

Luku 6 Innovaatiostrategia 2026-2029 (älykäs erikoistumisen, alueelliset TKI-painotukset)

Luvut 7-8 Toimeenpano ja seuranta

Luvut 2 ja 3 Nykytila ja aiempien ohjelmien vaikuttavuus

Tarkempi palaute ympäristöselostuksesta

Ympäristöselostuksen yksityiskohtaisempaan sisältöön liittyvät huomiot

Vapaa palaute ja evästys

Tähän voit kirjata omat terveisesi ohjelman valmistelijoille ja kertoa esimerkiksi

- millaista viestintää toivotte ohjelmasta ja sen toimeenpanosta
- miten osallistutte ohjelman toimeenpanoon

Vainio Kirsi
Etelä-Karjalan liitto

Peuhkuri Laura

